

Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru – Crynodeb o Archwiliad Blynyddol 2025

Dyddiad cyhoeddi: Ionawr 2026

Cynnwys

Cynnwys	2
Cyflwyniad	4
Cipolwg ar eich archwiliad	5
Canfyddiadau'r archwiliad o'r cyfrifon	6
Canfyddiadau'r archwiliad o berfformiad	8
Ansawdd yr archwiliad	10
Gwybodaeth ychwanegol	11

Mae'r ddogfen hon wedi'i pharatoi fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol, Swyddfa Archwilio Cymru a staff Swyddfa Archwilio Cymru yn derbyn unrhyw atebolrwydd mewn perthynas ag unrhyw ddibyniaeth neu ddefnydd arall o'r ddogfen hon gan unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu rhinwedd unigol, nac unrhyw ddefnydd gan unrhyw drydydd parti.

I gael rhagor o wybodaeth, neu os oes angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau arnoch mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni dros y ffôn ar 029 2032 0500, neu e-bostiwrch post@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Saesneg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in English will not lead to delay.

This document is also available in English. Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg hefyd.

Cyflwyniad

Adrian Crompton

Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Rwy'n falch o rannu fy Nghrynodeb o Archwiliad Blynyddol Awdurdod Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru (yr Awdurdod). Mae'n crynhoi prif ganfyddiadau fy ngwaith archwilio yn 2025 a wnaed i gyflawni fy nghyfrifoldebau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Rhoddais farn ar a oedd y cyfrifon wedi'u paratoi'n briodol ac yn rhoi golwg gwir a theg, ar bob agwedd berthnasol.

Mae fy nhîm archwilio hefyd wedi asesu a yw'r Awdurdod wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau ei fod yn defnyddio adnoddau yn ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol, ac wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy. Wrth wneud hynny, mae fy nhîm archwilio wedi adolygu sut mae'r Awdurdod wedi pennu ei amcanion llesiant ac yn targedu cartrefi sydd fwyaf mewn perygl o danau. Fel y nodir yn fy nghynllun archwilio, mae'r adolygiadau hyn wedi'u cynnal yn unol â safonau Sefydliad Rhyngwladol Sefydliadau Archwilio Goruchaf (INTOSAI).

Mae'r canfyddiadau manwl yr archwiliad ar gyfer pob un o'm hadolygiadau wedi'u nodi yn yr adroddiadau priodol y mae fy nhîm archwilio wedi'u cyflwyno trwy gydol y flwyddyn. Mae'r adroddiadau archwilio perfformiad ar gael ar wefan Archwilio Cymru ac mae dolenni pellach ar gael yn y crynodeb.

Dylid rhannu'r Crynodeb o'r Archwiliad Blynyddol gyda'r Pwyllgor Archwilio. Yna byddaf yn rhoi'r crynodeb ar wefan Archwilio Cymru a fydd ar gael i'r cyhoedd.

Hoffwn estyn fy ngwerthfawrogiad i swyddogion yr Awdurdod am eu cymorth a'u cydweithrediad drwy gydol fy archwiliad.

Cipolwg ar eich archwiliad

Derbyniais y cyfrifon drafft ar 29 Mai 2025 cyn y dyddiad cau statudol ar 30 Mehefin 2025. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a'r papurau gwaith yn dda.

Cyhoeddais farn ddiamod ar gyfrifon 1 Awst 2025 cyn y dyddiad cau statudol ar 31 Hydref 2025. Nid oedd unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro yn y cyfrifon. Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill i'w hadrodd.

Canfu fy ngwaith archwilio perfformiad fod yr Awdurdod wedi cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant. Yn ogystal, canfyddais fod gan yr Awdurdod ymagwedd dda at ei waith atal tân mewn anheddau risg uchel sydd wedi'i dargedu.

Gwnaeth fy nhîm archwilio sawl argymhelliad i'r Awdurdod sy'n canolbwyntio ar gysoni amcanion llesiant a chynlluniau ariannol ac ystyried sut i ddeall yn glir a yw gweithgarwch yn bodloni canlyniadau arfaethedig yr Awdurdod.

Mae fy nhîm archwilio wedi cwblhau'r gwaith archwilio fel y nodir yn fy Nghynllun Archwilio dyddiedig Mai 2024.

Canfyddiadau'r archwiliad o'r cyfrifon

Mae paratoi cyfrifon blynyddol yn rhan hanfodol o ddangos stiwardiaeth arian cyhoeddus. Mae'r cyfrifon yn dangos perfformiad ariannol y sefydliad ac yn nodi ei asedau/cronfeydd net wrth gefn, cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr, a llif arian. Mae fy archwiliad blynyddol o'r cyfrifon hynny yn rhoi barn ar p'un a oedd y cyfrifon wedi'u paratoi'n briodol ac yn rhoi golwg wir a theg, ar bob agwedd berthnasol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau wrth archwilio'r cyfrifon yn fy nghyhoeddiadau Datganiad o Gyfrifoldebau, sydd ar gael ar wefan Archwilio Cymru.

Cyflwynwyd y cyfrifon drafft i'w harchwilio ar 29 Mai 2025. Roedd hyn cyn y dyddiad cau ar 30 Mehefin 2025 a bennwyd gan Lywodraeth Cymru. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio yn dda.

Fy marn archwilio

Rhaid i mi adrodd am faterion sy'n codi o fy ngwaith i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu i'w hystyried, cyn i mi gyhoeddi fy marn archwilio ar y cyfrifon. Adroddais y materion hyn yn fy Adroddiad Archwiliad o'r Cyfrifon i'r Pwyllgor Perfformiad, Archwilio a Chraffu ar 30 Gorffennaf 2025.

Cywirdeb paratoi

Gwnaed nifer o newidiadau i'r cyfrifon drafft sy'n deillio o fy ngwaith archwilio. Nid oedd unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro. Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill i'w hadrodd.

Paratowyd Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac Adroddiad Naratif yr Awdurdod yn unol â'r Cod CIPFA a'r canllawiau perthnasol. Roedden nhw'n gyson â'r datganiadau ariannol a gyda fy ngwybodaeth o'r Awdurdod.

Fe wnes i ddod i'r casgliad bod cyfrifon yr Awdurdod wedi'u paratoi'n briodol ac yn berthnasol gywir a chyhoeddi barn archwilio ddiamod arnynt.

Cwblhau archwiliad

Cyhoeddais y dystysgrif yn cadarnhau bod yr archwiliad o gyfrifon 2024-25 wedi'i gwblhau ar 1 Awst 2025.

Canfyddiadau'r archwiliad o berfformiad

Gwelliant parhaus

Ystyriodd fy nhîm i ba raddau y mae'r Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau cyfreithiol o dan Llywodraeth Leol (Mesur) 2009. Mae gan yr Awdurdod ddyletswyddau mewn perthynas â chynllunio ei welliant ac adrodd ar ei berfformiad.

Canfyddais fod yr Awdurdod yn debygol o fodloni ei ofynion yn ystod 2024-25.

Pennu amcanion llesiant

Ystyriodd fy nhîm i ba raddau y mae'r Awdurdod wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu ei amcanion llesiant newydd

Canfyddais fod yr Awdurdod yn cymhwyso'r egwyddor datblygu cynaliadwy i bennu ei amcanion llesiant ond nid yw wedi datblygu'n llawn eto sut mae'n cefnogi cyflawni, gan gynnwys cysoni adnoddau a mesur effaith yn fwy.

Fe wnes ddau argymhelliad yn canolbwyntio ar gyfleoedd i ystyried yr hyn a ddysgwyd gan eraill wrth gynllunio ar gyfer y dyfodol a chryfhau sut mae'r Awdurdod yn cyflawni ei amcanion, megis sut mae'n monitro cyflawni ei amcanion a'u cysylltu â chynlluniau ariannol.

Atal tân risg uchel wedi'i dargedu

Ystyriodd fy nhîm ddull yr Awdurdod o dargedu ei waith atal tân. Fe wnaethom ganolbwyntio ar y broses o dargedu'r bobl fwyaf agored i niwed i helpu i leihau tanau a lleihau anafiadau difrifol neu farwolaeth.

Canfyddais fod gan yr Awdurdod ymagwedd sylfaenol gadarn at atal tân wedi'i dargedu. Fodd bynnag, gallai ategu hyn ymhellach, er mwyn sicrhau ei fod bob amser yn cyfeirio ei adnoddau atal at y bobl sydd â'r risg uchaf.

Fe wnes ddau argymhelliad i gefnogi'r Awdurdod i wella ei ddull gweithredu. Mae hyn yn cynnwys bod yr Awdurdod yn asesu lle gall bylchau fodoli yn ei ddull presennol o nodi pobl sydd â'r risg uchaf a'i

gynllun i fynd i'r afael â nhw. Rwyf hefyd yn argymhell bod yr Awdurdod yn cryfhau ei ddealltwriaeth o'r gwerth a gyflawnir gan ei weithgareddau atal er mwyn helpu i dargedu camau gweithredu i gael yr effaith fwyaf.

Gwaith archwilio perfformiad sy'n dal i fynd rhagddo

Ar adeg yr adroddiad, roedd yr adolygiad canlynol o Gynllun Archwilio 2025 yn dal i fynd rhagddo yn yr Awdurdod:

- Cynaliadwyedd ariannol.

Ansawdd yr archwiliad

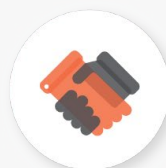
Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn llwyr. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio tair llinell sicrwydd i ddangos sut rydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlyn a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Rydym yn agored i graffu annibynnol ar ein gwaith gan Sefydliad y Cyfrifwyr Siartredig yng Nghymru a Lloegr ac mae Cadeirydd ein Bwrdd yn gweithredu fel cyswllt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. Am ragor o wybodaeth gweler [Adroddiad Ansawdd Archwilio 2024](#).

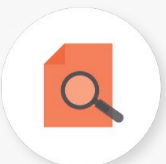
Ein Pobl

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwyliaeth ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio Dewis y tîm cywir

- Plattform archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

- Adolygiadau Ansawdd Allanol
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddiad o wraidd y broblem
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

Gwybodaeth ychwanegol

Mae gan Archwilio Cymru ystod o wybodaeth arall i gefnogi'r gwaith o graffu ar gyrff cyhoeddus Cymru ac i barhau i wella'r gwasanaethau a ddarperir i bobl Cymru.

Ewch i'n gwefan i ddod o hyd i'r canlynol:

Ein cyhoeddiadau sy'n ymdrin â'n gwaith archwilio mewn Cyrff cyhoeddus.

Gwybodaeth am ein gwaith sydd ar ddod a'n blaenraglen waith ar gyfer archwilio perfformiad.

Offer data i'ch helpu i ddeall tueddiadau gwariant cyhoeddus yn well.

Manylion ein gwaith a'n digwyddiadau Arfer Da gan gynnwys rhannu arferion sy'n dod i'r amlwg a mewnwelediadau o'n gwaith archwilio.

Ein cylchlythyr sy'n rhoi diweddariadau rheolaidd i chi ar ein gwaith archwilio gwasanaeth cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a
galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and
telephone calls in Welsh and English.

